

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Nc/4/2024
Identifikačné číslo spisu:	1117206351
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2024
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1117206351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne P. T. X. M., B., Q. XX, zastúpenej spoločnosťou JAKUBEK & PARTNERS, s. r. o., Bratislava, Panenská 5, IČO: 50 099 175, proti žalovanému P. T. B., B., F. B. X, zastúpenému advokátkou Mgr. Miroslavou Ficovou, Nová Dubnica, Mierové nám. 24, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-9C/16/2017, o vylúčení sudcov z prejednávania a rozhodovania v spore vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/52/2024, takto

rozhodol:

Sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martin Vladik je v y l ú č e n ý z prejednávania a rozhodovania veci na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/52/2024.

Sudcovia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Peter Melicher, JUDr. Erika Šobichová, JUDr. Viera Nevedelová, JUDr. Terézia Mecelová, JUDr. Mária Trubanová, PhD., JUDr. Jana Bajánková, JUDr. Jozef Kolcun, PhD., JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Peter Brňák, Mgr. Miroslav Šepták a JUDr. Gabriela Klenková, PhD. n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania veci na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/52/2024.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) pod sp. zn. 1Cdo/52/2024 žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu podaním z 20. septembra 2024 vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z dôvodov predpojatosti založenej v tom, že sudcovia senátu 1C Mgr. Peter Melicher, JUDr. Martin Vladik a JUDr. Erika Šobichová sú členmi Združenia sudcov Slovenska (ďalej aj ako „ZSS“), pričom žalobkyňa je viceprezidentkou Združenia sudcov Slovenska. JUDr. Martin Vladik navyše je viceprezidentom ZSS a odvtedy je v osobnom kontakte so žalobkyňou v rámci Celorepublikovej rady (ďalej aj ako „CRR“) ZSS a pôsobnosti práce ZSS. Žalovaný má za to, že vyššie uvedené skutočnosti, najmä že žalobkyňa je viceprezidentkou Združenia sudcov Slovenska, ktorého sú menovaní sudcovia členmi, sú skutočnosťami, ktoré vzhľadom na charakter sporu vzbudili u žalovaného dôvodné pochybnosti o objektívnej stránke ich nezaujatosti a nestrannosti. Žalovaný má z rovnakých dôvodov objektívne

pochybnosti o nezaufatosti a nestrannosti aj všetkých ďalších sudcov najvyššieho súdu, ktorí sú členmi (príp. aj funkcionármi) Združenia sudcov Slovenska. Žalovaný vie menovite uviesť JUDr. Věru Nevedelovú a JUDr. Teréziu Mecelovú. Združenie sudcov Slovenska, ktorého sú namietaní sudcovia členmi, príp. aj funkcionármi, podalo Mandátnemu a imunitnému výboru Národnej rady SR na žalovaného ako poslanca Národnej rady SR podnet na začatie disciplinárneho konania (ide o podnet zo dňa 8. 3. 2017; ďalej len „Podnet“), ktorý obsahoval významné skutočnosti a tvrdenia týkajúce sa daného sporu a tiež významnú argumentáciu žalobkyne v danej veci. Navyše Združenie na emailové adresy všetkých sudcov v SR (vrátane tých, ktorí neboli členmi Združenia) poslalo svoje obdobné stanovisko k osobe žalovaného a jeho výrok, kde podobne jednostranne odsudzuje výroky žalovaného (ďalej tiež „stanovisko ZSS“). Aj napriek tomu, že Podnet a stanovisko ZSS boli podpísané JUDr. Jurajom Sopoligom, vtedajším prezidentom ZSS, je z logiky veci a povahy Združenia potrebné urobiť ten záver, že tieto vyjadrujú postoj všetkých členov ZSS voči osobe žalovaného, a teda vyjadrujú aj postoj namietaných sudcov voči žalovanému. Namietaní sudcovia sa ako členovia ZSS a niektorí zároveň aj z pozície výkonu funkcie cítia byť stanoviskom ZSS a Podnetom zaviazaní, čo môže výrazne negatívne ovplyvniť ich nazeranie na osobu žalovaného a tým aj negatívne ovplyvniť nezávislosť prejednávania a rozhodnutie sporu ako takého. Predmetom Podnetu boli aj konkrétne skutočnosti týkajúce sa sporu žalobkyne proti žalovanému. Okrem toho predmetný spor ako taký, ako aj jeho konkrétne okolnosti, boli predmetom zasadnutí minimálne Celorepublikovej rady ZSS alebo Prezídia ZSS, na ktorých sa zúčastnili z titulu svojich funkcií minimálne aj Martin Vladík, František Mozner, Věra Nevedelová a Terézia Mecelová. Je preto zjavné, že menovaní sudcovia sa dozvedeli o konkrétnych okolnostiach sporu oveľa skôr, a teda nie len výlučne zo súdneho spisu, ktorý bol spolu s dovolaním žalovaného predložený najvyššiemu súdu. Pomerom k veci sa tiež rozumie situácia, keď sudca získal o veci poznatky iným spôsobom než z dokazovania vykonaného v rámci konania a v dôsledku toho je jeho pohľad na dokazovanie zistené skutkové okolnosti prípadu deformovaný jeho ďalšími poznatkami zistenými mimoproceným spôsobom. Medzi namietanými sudcami z pozície ich členstva v ZSS a pri niektorých z nich aj z pozície výkonu funkcií v ZSS a žalobkyňou z pozície jej členstva v ZSS a tiež aj z pozície výkonu jej funkcie viceprezidentky ZSS a predsedníčky Bratislavskej sekcie ZSS, nepochybne dochádza k vzájomnému priamemu a pravidelnému kontaktu minimálne na zasadnutiach orgánov Združenia. Už táto samotná možnosť žalobkyne stretávať sa s namietanými sudcami zakladá nerovnosť medzi stranami sporu, keďže žalovanému takýto kontakt s namietanými sudcami nie je a ani nebude umožnený. Z vyššie uvedeného je zjavné, že existujú skutočnosti, na základe ktorých je narušená minimálne objektívna stránka nestrannosti a nezaufatosti namietaných sudcov.

2. Súčasťou spisového materiálu k podanej námietke zaujatosti boli aj vyjadrenia sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorí sú zároveň členmi, resp. funkcionármi ZSS.

2.1. Sudca spravodajca Mgr. Peter Melicher, sudkyňa JUDr. Erika Šobichová a sudca Mgr. Miroslav Šepták sa zhodne vyjadrili, že existujú okolnosti, ktoré môžu zakladať pochybnosti o ich nezaufatosti a nestrannosti vo veci konať a rozhodovať, nakoľko žalobkyňa je viceprezidentkou ZSS, ktorého sú členmi, čo môže vzbudzovať u žalovaného odôvodnené pochybnosti o objektívnej stránke ich nezaufatosti a nestrannosti. Sudcovia Mgr. Peter Melicher a JUDr. Erika Šobichová taktiež poukázali na rozhodovaciu činnosť disciplinárneho senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky vo veci JUDr. Michala Trubana.

2.2. Sudca JUDr. Martin Vladík uviedol, že existujú okolnosti, ktoré môžu zakladať pochybnosti o jeho nezaufatosti a nestrannosti vo veci konať a rozhodovať, nakoľko žalobkyňa je viceprezidentkou ZSS, ktorého je členom, a takisto od roku 2021 je viceprezidentom ZSS, odvtedy je vo veľmi častom kontakte so žalobkyňou v priebehu roka na CRR ZSS a pôsobnosti práce ZSS, týká si s ňou a má s ňou blízky osobný a priateľský vzťah. Stretávajú sa aj na iných spoločenských podujatiach.

2.3. Sudkyňa JUDr. Věra Nevedelová sa vyjadrila, že sa vo veci necíti zaujatá, nemá pomer k veci, k stranám ani k zástupcom. Vo funkcii podpredsedníčky sekcie ZSS pri NS SR je tretí rok.

2.4. Sudkyňa JUDr. Terézia Mecelová sa vyjadrila, že sa vo veci necíti byť zaujatá, nemá pomer k veci, k stranám ani k zástupcom. Vo funkcii predsedníčky sekcie je tretí rok.

2.5. Sudcovia JUDr. Mária Trubanová, PhD., JUDr. Jana Bajánková, JUDr. Jozef Kolcun, PhD., JUDr. Erika Zajacová, JUDr. Peter Brňák a JUDr. Gabriela Klenková, PhD., vo svojich vyjadreniach uviedli, že sú členmi ZSS, vo veci sa necítia byť zaujatí, nemajú pomer k veci, k stranám ani k zástupcom.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd príslušný na rozhodovanie o námietke zaujatosti (§ 54 ods. 3 Civilného sporového poriadku) preskúmal vec a posúdil opodstatnenosť námietky zaujatosti z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci v zmysle § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že námietka zaujatosti bola podaná čiastočne dôvodne.

4. Podľa § 49 ods. 1 Civilného sporového poriadku sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Podľa § 52 ods. 1 Civilného sporového poriadku strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti.

6. Podľa § 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

7. Podľa § 55 Civilného sporového poriadku ak strana namieta zaujatosť aj ďalších sudcov toho istého súdu, k námietke zaujatosti sa vyjadria títo sudcovia, iba ak o to požiada nadriadený súd rozhodujúci o námietke zaujatosti. Nadriadený súd rozhoduje o vylúčení ďalších sudcov iba v tom prípade, ak zároveň rozhodne o vylúčení toho sudcu, ktorý má vec prejsť a rozhodnúť.

8. Účelom právnej úpravy vyjadrenej v citovanom § 49 ods. 1 CSP je prispieť k nestrannému prejednaní sporu (veci), k nezaujatému prístupu súdu k stranám sporu (účastníkom), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu/sudcov z prejednávania a rozhodovania sporu (veci) považované za právne relevantné. Je nimi existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu (veci), v rámci ktorého by bol daný konkrétny záujem sudcu na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu (účastníkom konania), ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c/ k zástupcom strán sporu (účastníkov konania), ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní.

9. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednaní sporu (veci) alebo taký jeho osobný vzťah k stranám sporu (účastníkom konania), k ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia.

10. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 CSP) alebo na návrh strany (§ 52 CSP). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so

zákonem nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami CSP, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúci nie je subjektívny aspekt, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (pozri tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávánemu sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

12. Z § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva (o. i.) povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K stranám je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov. Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca zachovávať k sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní vždy vecný a profesionálny prístup.

13. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhládnuv od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež Fey proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

14. Z uvedeného možno vyvodit', že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

15. Žalovaný svojou námietkou zaujatosti uviedol skutočnosti, ktoré by mali zakladať pochybnosti vo veci o nezaujatosti a nestrannosti sudcov najvyššieho súdu, ktorí sú zároveň aj členmi, resp. funkcionármi ZSS. Tie majú spočívať v tom, že žalobkyňa je viceprezidentkou Združenia sudcov Slovenska. Medzi namietanými sudcami z pozície ich členstva v ZSS a pri niektorých z nich aj z pozície výkonu funkcií v ZSS a žalobkyňou z pozície jej členstva v ZSS a tiež aj z pozície výkonu jej funkcie viceprezidentky ZSS a predsedníčky Bratislavskej sekcie ZSS, nepochybne dochádza k vzájomnému priamemu a pravidelnému kontaktu minimálne na zasadnutiach orgánov Združenia. Taktiež namietal, že podnet na začatie disciplinárneho konania smerovaný proti žalovanému a stanovisko ZSS boli podpísané JUDr. Jurajom Sopoligom, vtedajším prezidentom ZSS, pričom sa môžu cítiť stanoviskom ZSS a

Podnetom zaviazaní. Predmetom Podnetu boli aj konkrétne skutočnosti týkajúce sa sporu žalobkyne proti žalovanému.

16. Dôvodom vylúčenia sudcu je predovšetkým skutočnosť, že strana je mu osobou blízkou (§ 116 OZ), ďalej tiež jeho priateľský alebo nepriateľský vzťah k strane. Ide vždy o osobný vzťah sudcu takej intenzity, ktorý je spôsobilý vyvolať pochybnosti o jeho nezáujatosti. Vzťahom priateľským sa vo všeobecnosti chápe hlboký (až emocionálny) vzťah založený na dôvere, úprimnosti, družnosti, prívetivosti, vzájomnej pomoci, tolerancii, porozumení, ale aj účasti na spoločnom duševnom i duchovnom živote a pod. Preto je dôležité odlišovať priateľstvo od iných medziľudských vzťahov. Vzťah k spoločnej záujmovej činnosti ani príslušnosť k nej samo osebe neprehrádzajú existenciu vzťahu, ktorý by svojou intenzitou bolo možné bez ďalšieho označiť za vzťah priateľský. Iba skutočnosť, že sudca stranu pozná, pretože je jeho susedom alebo kolegom, pomer, pre ktorý by bol sudca vylúčený, nezakladá (Števíček, M., Ficová, S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. Beck, 2022, s. 237 a 239).

17. Čo sa týka namietaných sudcov Mgr. Petra Melichera, JUDr. Eriky Šobichovej, Mgr. Miroslava Šeptáka, JUDr. Viery Nevedelovej, JUDr. Terézie Mecelovej, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Jany Bajánkovej, JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., JUDr. Eriky Zajacovej, JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Gabriely Klenkovej, okolnosť, ktorá by mala spochybniť nestrannosť sudcov najvyššieho súdu v predmetnom spore, teda spočíva najmä v pomere k strane sporu, vyvodzujúcim sa zo spoločného členstva v stavovskej organizácii sudcov. Vychádzajúc zo subjektívneho testu nestrannosti, ktorým sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prejednávanej veci, pričom osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak, vo veci nie sú známe žiadne skutočnosti nasvedčujúce osobnej zaangažovanosti dotknutých sudcov. Členstvo v stavovskej organizácii je založené na kolegiálnych vzťahoch porovnateľných so vzťahmi na pracovisku (na ktorom možno z hľadiska kolegiality dôvodne predpokladať ešte väčšiu mieru intenzity). Kolegiálne vzťahy nemôžu svojou povahou svedčiť o takom stupni vzťahu sudcov k strane sporu, ktorý by naznačoval nedostatok nestrannosti súdu. Je zrejmé, že vzťah k žalobkyni je definovaný výhradne ich spoločným členstvom v Združení sudcov Slovenska a nepresahuje rámec bežných medziľudských vzťahov existujúcich medzi kolegami.

17.1. To, že medzi uvedenými sudcami z pozície ich členstva v ZSS a pri niektorých aj z pozície výkonu funkcií v ZSS a žalobkyňou z pozície jej členstva v ZSS a tiež aj z pozície výkonu jej funkcie viceprezidentky ZSS a predsedníčky Bratislavskej sekcie ZSS, dochádza k vzájomnému priamemu a pravidelnému kontaktu minimálne na zasadnutiach orgánov Združenia, samé o sebe nepredstavujú vzťahy, ktoré by svojím charakterom prehrádzali objektívne pochybnosti o nezáujatosti. Nebolo preukázané, že by vzťah k žalobkyni presahoval rýdzo profesný charakter a vykazoval známky osobnej zaangažovanosti založenej napríklad na priateľstve so žalobkyňou. Vzťah týchto sudcov k žalobkyni za uvedenej situácie nie je možné označiť za vzťah takej intenzity, ktorý presahuje rámec bežnej interakcie medzi občanmi, ako je to v prípade bližšieho osobného - priateľského vzťahu - vnútorného emocionálneho vzťahu - založeného okrem iného na dôvere, úprimnosti, družnosti, prívetivosti, vzájomnej pomoci, tolerancii, porozumení, t. j. takého puta medzi jeho účastníkmi, ktorý sa navonok prejavuje, okrem iného, napr. aj pravidelnými priateľskými stretnutiami v súkromí, v rodinnom prostredí, spoločným trávením času a podobne.

17.2. Vzájomné vzťahy členov Združenia sudcov Slovenska nemožno bez ďalšieho charakterizovať ináč ako výhradne kolegiálne vzťahy, ktoré svojou povahou nevybočujú z rámca bežných medziľudských vzťahov a nemôžu mať bez existencie ďalších okolností charakter osobných angažovaných vzťahov. Uvedenú skutočnosť potvrdzujú aj vyjadrenia jednotlivých sudcov, ktorí sa z dôvodu členstva v ZSS necítili byť vo veci zaujatí.

17.3. Taktiež, čo sa týka predmetného podnetu a stanoviska ZSS, ktoré boli podpísané vtedajším prezidentom ZSS JUDr. Jurajom Sopoligom, nebolo zo strany žalovaného relevantne preukázané, že by uvedení sudcovia najvyššieho súdu boli s týmito dokumentmi zvlášť oboznamovaní, resp. že by sa cítili nimi viazaní, čo ani uvedení sudcovia netvrdili, pričom navyše žiaden z nich nebol v čase spísania daných dokumentov v žiadnej funkcionárskej pozícii ZSS. Zároveň nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by sa mali dozvedieť o konkrétnych okolnostiach predmetného sporu skôr, a teda nie len

výlučne zo súdneho spisu.

18. Podľa § 52 ods. 2 Civilného sporového poriadku v námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Aj v konaní o námietke zaujatosti na povinnosť tvrdenia nadväzuje dôkazná povinnosť, to znamená, strana konania musí svoje tvrdenie vedieť aj hodnoverne preukázať, inak toto tvrdenie zostáva len v rovine argumentačnej.

19. Inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci je prostriedok ultima ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejsť a rozhodnúť nestranné a nezávisle.

20. Žalovaný tak neuniesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, keďže relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach, v dôsledku čoho súd rozhodol tak, že návrhu žalovaného na vylúčenie sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Mgr. Petra Melichera, JUDr. Eriky Šobichovej, Mgr. Miroslava Šeptáka, JUDr. Viery Nevedelovej, JUDr. Terézie Mecelovej, JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Jany Bajánkovej, JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD., JUDr. Eriky Zajacovej, JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., nevyhovel.

21. Čo sa týka sudcu JUDr. Martina Vladika, z jeho vyjadrenia vyplynulo, že od roku 2021 je viceprezidentom ZSS, odvtedy je vo veľmi častom kontakte so žalobkyňou, tyká si s ňou a má s ňou blízky osobný a priateľský vzťah, stretávajú sa aj na iných spoločenských podujatiach. Možno preto dôvodne predpokladať, že sa mohol medzi sudcom a žalobkyňou vytvoriť bližší vzťah, ktorý môže - hoci aj podvedome ovplyvniť schopnosť sudcu rozhodovať nezáujato. V dôsledku toho tento pomer môže objektívne vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu. Na základe uvedeného má najvyšší súd za to, že v danom prípade ide o vzťah takej povahy, ktorý je relevantný z hľadiska § 49 ods. 1 CSP a je dôvodom pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci. Uvedený vzťah zakladá pochybnosť o nezáujatosti namietaného sudcu pre jeho pomer k žalobkyni z hľadiska objektívneho a je spôsobilý naplniť zákonné predpoklady pre vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, s prihliadnutím na individuálne okolnosti konkrétneho prípadu má najvyšší súd za to, že v danom prípade nie je možné z objektívneho hľadiska vylúčiť legitímnu pochybnosť o nestrannosti sudcu JUDr. Martina Vladika. Najvyšší súd preto dospel k záveru o existencii skutočnosti, ktorá je relevantná z hľadiska § 49 ods. 1 CSP, a ktorá sudcu JUDr. Martina Vladika vylučuje z prejednávania a rozhodovania v danej veci.

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodol o vylúčení sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Martina Vladika z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 1Cdo/52/2024.

24. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.